

Studiedag

Drones in policing & Drone Enforcement:
Juridische uitdagingen voor de politie
Functionele bespreking van een aantal casussen

4 november 2025

Sint-Niklaas

Ronny Saelens – Stefan De Proft

Controleorgaan op de politionele informatie

Programmapunt

Politioneel gebruik van mobiele camera's middels drones: juridisch-functionele bespreking van een aantal recente casussen en rapporten

- 1) Het juridisch kader in kort bestek
- 2) Efficiënt omgaan met het drones vanuit een geïntegreerde benadering

Krijtlijnen

Wettelijk kader: Wet Politieambt

- Doeleinden van bestuurlijke en gerechtelijke politie
- Is geen 'nieuwe' politiebevoegdheid, maar het gebruik van een middel om een politiebevoegdheid uit te oefenen
- Een politiebevoegdheid wordt in een federale wet vastgelegd
- Camera's moeten niet worden gebruikt, maar het kan
- Kunnen "zichtbaar" en "niet-zichtbaar" (heimelijk) worden gebruikt
- Kunnen in alle plaatsen worden gebruikt
- Rekening houden met de beginselen van noodzakelijkheid, proportionaliteit en subsidiariteit
- Mobiele camera's: geen toestemming van de bestuurlijke overheid vereist

Niet van toepassing indien geregeld door bijzondere wet:

- Wet politie over het wegverkeer - verkeersinbreuken:

snelheidsovertredingen=

- klassieke camera's
- trajectcontrole
- Bijzondere opsporingsmethoden (Sv.).

Geen toestemming van de bestuurlijke overheid vereist bedoeld in 25/4 WPA

De toepassing van het gegevensbeschermingsrecht: **Wet van 30 juli 2018 betreffende de verwerking van persoonsgegevens**

Het gebruik van camera's beoogt een “verwerking” van “persoonsgegevens”

“Verwerkingsverantwoordelijke” en “Verwerker”

Verwerkingsverantwoordelijke of “Bevoegde overheid” = politiedienst: beslist over de inzet van camera's en het doeleinde.

“Verwerker”: verwerkt persoonsgegevens namens de politiedienst of een andere verwerker. Vb: een onderneming die opslagcapaciteit voor politiegegevens ter beschikking stelt (cloudopslag).

Doet geen afbreuk aan het nationaal recht m.b.t. het toekennen van de politiefunctie.

Het gebruik van een ‘verwerker’ kan dus niet uitmonden in een constructie waarbij een politiebevoegdheid (gedeeltelijk) aan een niet-politiedienst wordt uitbesteed (op basis van een samenwerkingsverband).

Operationeel gebruik van mobiele camera's: zichtbaar gebruik

- ▶ Doeleinden van bestuurlijke en gerechtelijke politie.
- ▶ Tijdens de duur van een interventie of de opdracht.
- ▶ Beelden worden max. 365 dagen bewaard, tenzij anders bepaald.
- ▶ **Geen** minimum bewaartermijn voor het gebruik van drones.
- ▶ Geen opname van audiovisuele toegelaten.
- ▶ Rekening houden met de impact op andere grondrechten, i.h.b. de onschendbaarheid van de woning.
- ▶ Zichtbaar gebruik: de drone is als dusdanig als een politieluchtvaartuig identificeerbaar (*striping*)
- ▶ Operationeel gebruik door een bevoegd lid van de politie.

Niet-zichtbaar (heimelijk) gebruik

► Afgebakende omstandigheden/opdrachten: 4 categorieën

I. Bijzondere omstandigheden

- Samenscholing en volkstoelopen
- Het inwinnen van informatie van bestuurlijke politie:
 - a) personen die geradicaliseerd zijn;
 - b) personen waarvoor er gegronde en zeer ernstige aanwijzingen bestaan dat zij zich naar een gebied wensen te begeven waar terroristische groepen actief zijn;
 - c) opsporen geseinde voertuigen.

II. Voorbereiding van acties van gerechtelijke politie of bij de handhaving van de openbare orde tijdens deze actie - machtiging magistraat. Quid verhouding met BOM? Vgl. Cass. 8.07.2025, P.25.0964.N

III. In het kader van gespecialiseerde opdrachten van bescherming van personen.

IV. Het overbrengen van aangehouden of opgesloten personen.

Bewaartermijn van de beelden beperkt tot de duur van de opdracht, tenzij strafbare feiten worden vastgesteld

I. en III. Kennisgeving aan het COC, tenzij machtiging van een magistraat.

Gebruikmaking van politiebeelden door niet-politiediensten

❑ Art. 25/5 §2 WPA: “andere personen”

Regelt niet:

- ▶ - het gebruik van camera's door de politie (zie ter zake artikelen 25/1 t.e.m. 25/4 WPA);
- ▶ - regelt evenmin de uitbesteding, laat staan (gedeeltelijke) toebedeling, van een politieopdracht aan een niet-politiedienst;
- ▶ - de eigen opdrachten van een private onderneming (“andere personen”).

❑ Opleiding

In de huidige stand van de wet: alleen voor **leden van de politiediensten**

Functionele bespreking van een aantal recente casussen en rapporten

Openbare bronnen

- ▶ Publieke website www.controleorgaan.be
- ▶ Rapporten
- ▶ [DIO24010](#)
- ▶ Ook bespreking in podcast [DASPrivé](#) aflevering 208 - *Koppige kotbaas, Dronedetectie (vanaf +/- 05:00) en Delhaize data*
- ▶ Handboek Politie & Privacy 2025

Bronnen beperkt tot politiediensten

- ▶ COC bibliotheek op RegPol
- ▶ DIO23004

Aandachtspunten: toestemming en DPIA

- ▶ Geen toestemming gemeenteraad meer nodig voor mobiele camera's zoals gedragen door een drone
- ▶ Wel nog altijd risico- en impact analyse op vlak van de bescherming van de persoonlijke levenssfeer
- ▶ Werken met referentie-DPIA:
 - ▶ Bij gebruik solidariteitsmechanisme
 - ▶ Bij gebruik zelfde middel en zelfde verwerking bij afname van eenzelfde raamcontract

Aandachtspunten: geïntegreerd videomodel

- ▶ Geïntegreerd videomodel GPI (zeker binnen solidariteitsmechanisme: uitwisseling van verwerkte beelden)
 - ▶ VMS2VMS?
 - ▶ Welk type gegevensbank?
 - ▶ Aandacht voor de toepassing van de Ministeriële richtlijnen:
 - ▶ Informatieveiligheid (met inbegrip van logbestanden en ook reden raadpleging)
 - ▶ Toegangsregels (*need to know*, wettelijkheid, categorieën gegevens, evaluatie en validatiestatus gegevens)
 - ▶ Beheer toegangen in het licht van een veelheid aan systemen
 - ▶ Koppelingen (van gegevensbanken)
 - ▶ Verwerkingen vinden nog steeds plaats in gegevensbanken volgens de WPA...)

Aandachtspunten: Alternatieven voor geïntegreerd videomodel

- ▶ 0365:
 - ▶ Teams
 - ▶ OneDrive
- ▶ Dropboxes allerhande (WeTransfer,...)
- ▶ Dragers zoals USB-sticks
- ▶ Quid toepassing Ministeriële richtlijnen in deze gevallen?

Aandachtspunt: aantonen van noodzaak en proportionaliteit

- ▶ Hoe komen tot gebruik van mobiele camera middels drone voor handhaven inhaal verbod voor fietsers?
 - ▶ Meldingen van aantal overtredingen op inhaalverbod fietsers (objectief en subjectief)
 - ▶ Vaststelling aantal letselongevallen met fietsers (ook buiten inhaalverbod)
 - ▶ Projectwerking rond mobiliteit - verkeersveiligheid
 - ▶ Vaststelling aantal fietsstraten/zones
 - ▶ Voorafgaande politie-inzet en acties zonder cameragebruik
 - ▶ Moeilijk te controleren terrein (bochtig)
 - ▶ Beperkte tijdsduur en omgeving van de actie op een strategisch goed gekozen moment (wekelijkse markt op schooldag - veel fietsverkeer)

Aandachtspunten: cameragebruik en perspectief

- ▶ Analyse gemaakte beelden
- ▶ Uiteraard zorgt drone perspectief voor grotere intrusie (in tegenstelling tot perspectief vaste camera, of c.q. zelfs de individuele camera)
- ▶ Potentieel van inzoomen op details - onschendbaarheid woning MAAR geen aantoonbaar misbruik
- ▶ Nadruk op actiezone zelf, met zoveel mogelijk aandacht voor openbare weg en de weggebruikers - auto's en fietsers
- ▶ Onmiskenbaar voordeel van overzicht op gehele actiezone

Bedankt voor uw aandacht!

Leuvenseweg, 48
1000 Brussel
Tel 02/549.94.20

info@controleorgaan.be

www.controleorgaan.be

